

مجله تاریخی

مطبعه و محل اداره :

جنرال اوغلنده امنیت
صندوقی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۲ نو صو

سلکمه موافق آثار
جدیده مع المنونه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار عاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیانده و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه و ده بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

یدنجی جلد

۱۴ رمضان ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۵ اغستوس ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۷

بیلیرایسه ده ذوق و شهود مرتبه سنه کوره اصلاحیج اوله ماز .
بر اسم تحتده تعین ایدن پک چوق شیلر واردرکه مشابہت
صوریه لرینه رغماً بینلرنده فرق عظیم واردر .
مثلاً بر باردق دکر صوبی بر باردق ده قره قولاق صوبی الوب
یان یانه قویه جق اولورسه بونرک ظاهرینه باقائلر بینلرنده هیچ بر
فرق کورمزلر ، بو فرق او صولری ایچدکن صکره کلاشیلر
« هذا ملح اجاج وهذا عذب فرات !
صنی بر یاقوتک شعشعه صوریه سی بعض کره الک ماهر قیوخیلری
بیله الداتیور . محک تجربه اولسه چوق ساخته التونلر حقیقی التون
کبی کیسه رغبتده طاشینیر ایدی .

دانه فلفل سیاه و خال مهر و بان سیاه

هر دو جانسوزند اما این کجا و آن کجا

حال بویله ایکن کرک فکر و نظر ، کرک ذوق و شهود موهبلرندن
نصیبی اولمان بر طاقم جهلانک قهوه خانه وسائر کبی محللرده سبزه
پیاسه سندن بحث ایدر کبی « وحدت وجود » دن دم اورملری ،
شونک بونک اغزندن ایشیتدکلری یاخود معناسنی قطعاً اکلما مق
شرطیله بعض کتابلرده او قودقلری سوزلری سند اتخاذ ایدرک
انواع ترهاتک قوه نه جرأت و بو صورتله قیسه کونده یوز کره
خلع ربه ایمان و اسلام ایلملری ارتق عقل و منطق زه سنه صیغار
بیله هم . چونکه بومسلك یارمسلك حکمت دریاخود بر طریق زهد و تقوی
اگر بومسلك حکمت ایسه اندن برشی اکلایه بیلمک ایچون آز چوق
تبعات اجرایی لازم در . یوق ، طریق زهد و تقوی ایسه اوده بر طاقم
طاغات و مجاهدات ایله آسردر .

بونرک او چنجیسی اولان مسلك اسافل حقنده نه دیمک لازم
کله چکنی ارتق سز تعین ایدیکنز .

فرید

الخنساء

الخنساء عربک الک بویوک شاعرلرندن ، دهاطوغروسی الک بیوک
شاعرلرنددر . مخضر میاتنددر ، یعنی هم دور جاهلیتی ادراک ایتمش ،
هم ده عصر سعادته یتشمشدر . ام المؤمنین حضرت عائشه رضی الله عنها
خنسایه پک التفات بویورورلر ، بو آتشر زبان قارینک قاردشلی حقنده کی
مدهش مرثیه لرینی کندیسنه انشاد ایتدیره رک دیکلرلر مش .
مشهور جریر معاصرلرینک ، سلفلرینک شعرینی تنقید ایدرکن
نوبت خنسایه کلنجه صوصار مش . « نهیه صوصدک ؟ » سؤالنه قارشیده
« او قارینک شعرلری حقنده مطالعه یوروتماک بنم حدیمک پک فوقنده
در . » دیر ایش .

صراط مستقیم صحیفه لرنده صره سی دوشدکجه ادبای عربک اثرلرینی
کوچمز بتدیکی قدر ترجمه ایتماک ایسته یورز . انشالله اوزمان خنسانک
مرثیه لرینی ده نقل ایدرر . یالکنز بویوک قادینک سوق عکاظده

حضرت حسان ایله کچیردیکی بر وقعه یی شیمیدین سویلیه جکنز .
سوکیلی قارئلریمزک معلومیدرکه سوق عکاظ بر بلاغت سرکیسی ،
بر شعر سرکیسی ایدی . عربک معروف ، غر معروف ، ارکک ، قادین
نه قدر شعرایی ، ادبایی ، خطبایی وارسه اورایه کله رک اثرلرینی
او قورلر ، حکم انتخاب اولنان بر منقذک نظر تنقیدینه عرض ایدرلردی .
بر کون الخنساء سوق عکاظه کله رک شعرلرینی او قوددی . او زمان
حکم مشهور نابغه ذبیانی ایدی . خنسایی جان قولایله دیکله دکن
صوکره « ایکنجیه سک . اکر سندن اول شوکور شاعر کلش اولماسه .
یدی سنی برنجی چیقاریردم . » دیدی . نابغه نک برنجی چیقاردینی
شاعر اعشی ایدی .

اوصره ده حسان ده اوراده بولونیوردی . الخنسانک مظهر اولدینی
مرتبه یی قیضقاندی . نابغه یه اعتراضه قالدیشدی . نابغه « سکا بوجواب
ویرسین . بن او غراشه مام . » دییه خنسایی کوستردی . خنساء حضرت
حسانه باقهرق : « اکمتین شعرک هانکیسی ایسه اونی او قوده دیکلیم
باقیم ... » دیدی . حسان درحال

« لنا الحفقات الغری یلمعن بالضحی »

واسیافنا من نجدة یقطن دماً .

مطلعیله باشلایان نشیده حماسی انشاد ایتدی . معلومدرکه عربک
چوق سماحتلریله برده شجاعتلریله فخر ایدرلر . هجو ایده جکری آدمی ده
پتیلکله ، قور قاققله باقیرلر . حسان ده قبیله سنک مفاخرینی تعداد
ایدن بو شعرینه او صورتله باشلامشدی . مطلع « بزم صبا حلین
باریل باریل پارلایان بیاض تجره لریمز وار ، قیلیدجاریمز کال نجد تمزدن
قان طامله لرینه میزاب اولیور . » مألنده در .

خنساء شعرینی باشدن اشاغی دیکله دی . اول شو مطلع یتتی آله رق
دیدیکه : « قوزوم ، قبیله کی مدح ایتماک ایسته مشسین ، فقط بر
یتنده یدی یرده دوشمشسک ! بزم بیاض تجره لریمز وار دیمک
ایچون جففات الغر دینورسین . بیلمیور میسک جففات کله سی قلت
کوستر . دیمک سزک نهایت اوج تجره کز وار مش . سن بونی
جففات دیمیه جکدک . جفان دیه جکدک . چونکه بو شکل کثرت
کوستر . صوکره بیاضلغی ده واضح بر صورتده کوستره میورسک :
أوت غر کله سی غره دن کلرکه نهایت بیاض بر لکه دیمکدر . سن
بوراده غر لفظی یرینه بیض کله سنی قولالانه جکدک . کله لم یلمعن یه .
لمعان نسبتله او قدر شدتلی اولمایان ضیانک زمان زمان ظهوری
دیمکدر . دیمک سزک تجره لریمز زمان زمان پارلیور ، هم سونوک
بر نور ایله پارلیور . أوت ، بوراده اشراق ماده سنی قولالانه رق
یشرفن دیه جکدک . او زمان هم تجره لریمز آله بیلیکنه پارلایه جق ،
هم متادیارلایه جقدی . کله لم بالضحی یه . بر کره کوندوزین تجره نک
پارلاقلغی کوزه چارپماز ، ثانیاً مهمانپورلک ، سماحت نقطه نظرندن
کیجه پارلایان تجره کوندوز قاینایان تجره دن دهسا خوش اولور .
اونک ایچون سن ده تجره لری کیجه قاینایه جق ، یعنی بالضحی یرینه
بالضحی دییه جک ایدک .

فراعنه دورلرینک بررهیولای عظمت نمون اولان و... یوکسه لن اهراملر ، دردنجی سلاله یه عائد اوج حکمرانلر ، مطمووه ابدیلریدر .

اهراملر ، معظم بررخطیب ... یاشامش اولان انسانلرک مساعی حیاتی ، مستبد حکمدارلرک مظالم خون آلودینی بوتون ، غنایه سیله اختلافه تقیر ایچون یوکونه قدر بایدار اولمشلردر .

برنظر عبرت بین ، اهراملرک ، طائنده تاریخ قدیمک برحیفه سنی ، بریپراغنی اوقویه بیلور .

بویوک اهرامی انشا اید بیلیمک ایچون بوزیبیک عمله تمام اوتوز سنه چالشمشلردی . بیک کشی برقاج مستبدک احتراصات شخصیه لری اوغرا ، اولومه محکوم اولمش اسرا کتله لرندن متشکل ایدیلر . ابو الهولار ، « Sphinx » ایسه تب مدینتیک آثار متباقیه لیدر . تب بیک بشیوز سنه قدر احتشام وعظمتی محافظه ایده بیلیمشدی .

اسکندریه نك استیلاسی مصرده یکی بردوره حیاتک مبداء انکشافی اولدی . فقط قبل المیلاد (۳۲۳) سنه سنده اسکندر بردنبره وفات ایدنجیه ممالکی قوماندانلری آره سنده تقسیمه اوغرا دی . مصره یرلشن بطلمیوسلرک اقداماتی ، اسکندریه یی بر دارالعرفان حاله کتیردی . یونان حکماسندن بر جوقلری اسکندریه دارالفنوننده ا کمال تحصیل ایلیمشلردی . حتی مشهور آرشمید بیله بومکتیک تلامیذعرفاندندر . به توله مه حکمدارلرندن سوتر « Soter » مجاور مملکتلرده اشتهار ایدن علمانی اسکندریه یه جلب ومظهر عواطف ایدیوردی . سوترک سراینده بولتان اعظمندن مشهور دیمتریوس فاله روس Démétrius Phalérus اسکندریه کتبخانه ایدی الاشتهارینی تأسیس ایلیمشدی .

بطلمیوس فلاذلفیوس زماننده ایدی که مشهور اوقلیدس ، اصول هندسه سنی تألیفه موفق اولدی . اوقلیدک وضع ایتدیکی مه تودلر ، اوزمانه قدر تعقیب ایدیلن طرز محاکمهی اساسندن صارصمش ، متفکرینه یکی بر چیغیر آچمشدی .

اسکندریه مکتبی فلسفه ده (آرسطو) و اخلاقده (زنون) مسلک لری تعقیب ایدیوردی .

رومالیلرک مصره هجوملری اثنا سنده اسکندریه نك محتشم وزنکین کتبخانه سی یاندی . بوفلاکت عظمی دن پک آز کتاب قور تار یله بیلیمشدی . اسکندریه مدرسه سی خیل مدت نفوذ وشعشه سنی محافظه یه چالشمشدر . فقط صوکره لری تحولات سیاسیه ایله بودارالعرفانک منابع فیاضه سی قورومغه باشلادی .

بالخاصه خرستیانیلنک انتشارندن صوکره علوم وقنون آرتق عقامته محکوم اولمشدی .

اسکندریه ، عالم خرستیانیلنک اوچنجهی کرسیسی مقامی احراز ایلدی . مسلک فی وفلسفی کاملاً اونوتیله رق یرینه آباء کینسایه نك وهیات سفسطه آمیزلری قائم اولدی .

واسیا فناده طبقی جفان کی قلت کوسترییور . سزک قوجه قبیله کزک طوبی طوبی اوج قیلیجی می وار ! طیبی دکل . او حالده اسیاف یرینه سیوف دییه جکدک . یقطرن کله سی ده ضعیف : قیلیجیلرک اوچندن قان داملاماسی بر شی دکل . بوراده قان داملامایه جق بلکه سیلان ایده جک ایدی . او حالده یقطرن یرینه یسلن دییه جکدک . دما کله سی ده بر چوق قاللر کوسترمک لازم کله جکی ایچون دماء شکننده اوله جقدی

دها ، مطلع بیتنه عائد تنقیداتی دیکله مکله زواللی حسانده آلت طرفی استماعه مجال قلمادی . اورادن چکیلوب کتیدی .

چکنارده رسائل موقوته نك برنده ، غریبلر شعری قصد آموزون ، مقفی سویله نك کلام دییه تعریف ایدرلرمش . « طرزنده برروایت کوردم . راوی بومعلوماتی باشقه برندن آدیغنی ده سویلیوردی . بویله عاریت علم ایله بجنه قاریشمق جائز میدر بیلیم که ! واقعا منقدین عربک وزن قافیه سقطاتی اخطار ایتدکلرینی کوردک ، لیکن محضا آهنگندن ، قافیه نك دوز کونلکندن طولای بر نظم صرفی شردرجه سنه چیقاردکلرینی هیچ کورمده . خنسادن نقلاً یازدیغمر شوسوزلر مدعایزی اثبات ایده بیلیر صانیرز .

محمد ماکف

اسلامده فن وفلسفه

دردنجی عصر هجریده مصر مغرب . — مصر ، نیلک طاشقین فیضانلرینه آرامگاه اولان طار واوزون بروادیدن ، ایکی قیا آره سنه صیقشمش منبت برقطعه دن عبارتدر .

شمال جهتده ، بحرسفیدک آغوش موجه دارینه آتیار کی اوزانان دلنا ، نهرک فیاض صولرینک ترسیب ایتدیکی میللره کوندن کونه توسع ایده رک مصرک ثروت طبیعی و قیمت ارضیه سنی متبادیاً آرتیرمقددر . حبشستانک قارلره مستور شواهقندن اثنای صیفده قویان سیلابلر ، آق دکره طوغری پرغرور قوشارکن ، متصل آرتار ، یوکسه لیر ونهایت مجراسنه صیغیشه مهربق طاشار واطرافی کاملاً استیلا ایدر . قوراق طوپراقلر اوزرنده بر طبقه تشکیل ایدن صولر ، بعضاً ، اون متره ارتقاعه قدر چقه بیلور .

ایلوله طوغری صولر چکیلور ، نهر مجراسنه کبرر ومیللر ترسب ایده رک اراضی اوزرنده منبت بر طبقه تشکیل ایدر وایشته اووقت مصرده حیات فعالیت باشلار .

مصر ، بشریتک درسخانه اولینی ، مدنیت قدیمه نك ، مهد شعشه داریدر . مصرده تأسیس حکومت ایدن سلاله لرک بر قسمی مصر سفلاده (پایتختلری منفیس شهری ایدی) ، بر قسمی ده مصر علیاده (پایتختلری تب شهری ایدی) حکمران اولمشلردر .

منفیس بش بیک سنه قدر کال دبدبه ایله مصره حاکم اولمشدی .